

Kehyysuunnitelma 2019–2022

28.30.01 Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

1 000 €	2019	2020	2021	2022
Edellinen kehyspäättös (2018–2021)	46 598	46 588	46 588	46 588
Kehys	46 598	46 588	46 588	46 588
Kehyksen ulkopuoliset	0	0	0	0
Eduskunnan tekemät pysyvät muutokset:	0	0	0	0
Muut hallituksen sopimukset, päätökset ja sitovat kannanotot:				
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	- 534	0	0	0
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	-303	-169	-169	-169
Työajan pidentäminen (Kiky)	-384	-384	-384	-384
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-233	-350	-350	-350
SDG-indikaattorit (Sustainable Development Goals)	75	75	75	75
Automaattiset tekijät:				
Tekniset siirrot ja rakennekorjaukset:				
Hinta- ja kustannustasotarkistukset:				
Peruslaskelma yhteensä	45 219	45 760	45 760	45 760
Kehys	45 219	45 760	45 760	45 760
Kehyksen ulkopuoliset	0	0	0	0
Kehittämisehdotukset:				
- Sote- ja maakuntauudistus tilastoinnissa	1 822	1 228	880	700
- Pakolliset säädöshankkeet	64	109	109	81
Kehysehdotus yhteensä	47 105	47 097	46 749	46 541
Kehys	47 105	47 097	46 749	46 541
Kehyksen ulkopuoliset	0	0	0	0

Kehysehdotuksen tulojen ja menojen erittely

	2019	2020	2021	2022
Kaikki menot yhteensä	-57 100	-56 500	-56 200	-56 000
Kaikki tulot yhteensä	8 600	8 600	8 600	8 600
Siirtomäärärahan muutos	-1 395	-803	-851	-859
Kehysehdotus	47 105	47 097	46 749	46 541

Liite. Perustelumuistio

SDG-indikaattorit

SDG-indikaattoreiden (Sustainable Development Goals) tuotantoa ollaan aloittamassa. Indikaattorit perustuvat YK:n suositukseen, joka esittää tuotantovastuuta kansallisille tilastovirastoille. Kehittämistyö on jo alkanut. Asiaa käsitellään Kestävän kehityksen toimikunnassa.

Sote- ja maakuntauudistus tilastoinnissa

Julkista sektoria koskevat EU-säädökset asettavat tiukkoja vaatimuksia tilastoinnille. Sen vuoksi sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on uudistettava myös tilastotuotantoa. Osa kuluista jää pysyviksi. Kulut on arvioitu syyskuussa 2017 käytettävissä olevien tietoja perusteella, mutta arviot voivat vielä muuttua sekä suuruudeltaan että ajoitukseltaan. Osa tehtävistä ajoittuu kehyskauden ulkopuolelle 2017–2018.

Taulukko 1. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset tilastointiin (1 000 €)

Tehtävä	2019	2020	2021	2022
1. Sote- ja maakuntauudistus, koordinoitiprojekti	120	120	60	-
2. Kunta- ja maakuntatietojen keruu ja käsittely				
- kehittäminen	462	180	-	-
- keruu ja käsittely	-	180	180	60
3. Kansantalouden tilinpito				
- kehittäminen	300	60	-	-
- käsittely	-	60	60	60
4. Toimipaikkatiedonkeruu ja YTY				
- kehittäminen	186	12	-	-
- keruu	-	60	60	60
5. Palkkatilastot	30	12	-	-
6. Ansiotaso- ja työvoimakustannusindeksit	12	24	-	-
7. Julkisyhteisöjen toimipaikka- ja henkilöstötietojen julkaiseminen	12	-	-	-
8. Aluetiedon saatavuuden varmistaminen	180			
9. Sote- ja maakuntauudistuksesta johtuva muu lisätyö	120	120	120	120
10. Aluetietojen avoimen datan lisäys (tulonmenetykset)	400	400	400	400
Yhteensä, 1 000 €	1 822	1 228	880	700

Tehtäväkohtainen erittely:

1. Sote- ja maakuntauudistus, koordinoitiprojekti

Tiedossa oleviin sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksiin varautumiseksi Tilastokeskus toteuttaa 2017–2021 kehittämishankkeen, johon kuuluu useita projekteja. Koordinoitiprojektin tehtävänä on huolehtia kehittämisen yhtenäisyydestä, eri tehtävien yhteensovittamisesta sekä viestinnästä ja sidosryhmäyhteistyöstä.

2. Kunta- ja maakuntatietojen keruu ja käsittely

Kuntia ja maakuntia koskevien tietojen keruu ja käsittely on oleellista monen tilaston jatkuvuuden kannalta. Kuntataloustiedot ja jatkossa myös maakuntien taloustiedot ovat tärkeä lähdeaineisto kansantalouden tilinpidon julkisen sektorin laskennassa sekä julkisyhteisöjen alijäämä- ja

velkaraportoinnissa. Tietoja käytetään myös mm. julkisten menojen hintaindeksin laskennassa.

Tiedonkeruu on siirtymässä vuoden 2019 alussa Valtiokonttoriin. Tilastokeskus kuitenkin varautuu siihen, että vuonna 2019 kaikki kunnat ja maakunnat eivät pysty toimittamaan Valtiokonttoriin XBRL-muotoista dataa, jolloin tarvitaan varatiedonkeruujärjestelmä. Tilastokeskuksen tulee varmistaa, että kaikki tarpeellinen tiedonkeruu kunnista, kuntayhtymistä ja maakunnista toteutetaan myös siirtymäkaudella kattavasti ja laadukkaasti. Uudistukset edellyttävät muutoksia tietojärjestelmissä ja tuotantoprosessissa. Tarvittaviin muutoksiin ja niiden laajuuteen liittyy vielä runsaasti epävarmuutta.

3. Kansantalouden tilinpito

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa merkittävästi kansantalouden tilinpidossa julkisen talouden tilastointiin sekä alijäämä- ja velkatietojen raportointiin. Uudistus aiheuttaa muutoksia lähdetilastoihin, laadinta- ja työprosesseihin sekä tietojärjestelmään. Toimenpiteitä vaativat mm. sektoriluokituksen uudistus, uudet organisaatiot ja lähdeaineistot sekä uuden laskentatason (maakunnat) käyttöönotto.

Tilastokeskus näkee sote- ja maakuntauudistuksen kanssa samaan aikaan toteutettavan tiedonkeruuprosessin siirron Valtiokonttoriin merkittävänä riskinä julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkaraportoinnille sekä myös muulle julkisen talouden tilastoinnille. Tilastokeskus pyrkii varautumaan näihin riskeihin mahdollisimman hyvin. Miten?

4. Toimipaikkatiedonkeruu ja YTY

Yritysten ja toimipaikkojen tietojärjestelmässä (YTY) sote- ja maakuntauudistus aiheuttaa suuria muutostarpeita. Erityisesti on otettava huomioon luokitus- ja yksikkömuutokset, uudet maakuntakonsernit, muutokset kuntien toimipaikoissa sekä uudet maakuntien toimipaikat. Lisäksi tarvitaan uudet maakuntakonserni- ja maakuntien toimipaikkarakente - tiedonkeruut. Tavoitteena on myös sujuvoittaa uudistuvaa hallinnollisten aineistojen vastaanottoa ja käsittelyä. Tiedonkeruut on tarkoitus integroida YTY-järjestelmään.

5. Palkkatilastot (yksityisen sektorin, kuntasektorin ja valtion palkkatilastot, palkkarakennetilasto)

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa palkkatilastoissa suoraan sekä kuntasektorin että valtion palkkatilastoon henkilöstön siirtyessä kunnilta ja valtiolta maakuntiin. Palvelujen uudelleenorganisoinnin myötä vaikutukset näkynevät myös yksityisen sektorin palkkatilastossa. Lisä-tehtäviä aiheuttavat mm. maakuntiin siirtyvän henkilöstön työehtosopimusten selvittäminen, tiedonkeruiden suunnittelu ja niistä sopiminen mahdollisten hallinnollisten aineistojen tuottajien tai vastaavien kanssa, tietojärjestelmiin tehtävät muutokset sekä uusien aineistojen käsittely. Muutokset sektorikohtaisissa palkkatilastoissa vaikuttavat suoraan myös palkkarakennetilastoon. Osa muutoksista toteutetaan osana henkilötietojärjestelmän uudistamishanketta (STIINA).

6. Ansiotaso- ja työvoimakustannusindeksit

Sote-uudistus vaikuttaa ansiotasoindeksin laadintaan sektorimuutosten kautta. Työvoimakustannusindeksin laadinnassa on sektorimuutosten lisäksi otettava huomioon erityisesti suoraan tiedonkeruuseen ja tietojärjestelmään sekä aineiston käsittelyyn tarvittavat muutokset. EU-säädöksen vuosi muutokset eivät saa aiheuttaa tilaston viivästymistä.

- 7. Julkisyhteisöjen toimipaikka- ja henkilöstötietojen julkaiseminen**
Tällä hetkellä julkisyhteisöjen toimipaikka- ja henkilöstötiedot julkaistaan osana alueellinen yritystoiminta -tilastoa. Tavoitteena on, että jatkossa julkisyhteisöjä koskevat tiedot esitetään johdonmukaisina kokonaisuuk-sina siten, että käyttäjien on helppo löytää tiedot ja julkistukset palvelevat käyttäjien tarpeita.
- 8. Aluetiedon saatavuuden varmistaminen**
Sote- ja maakuntauudistuksen aiheuttamat muutokset asiakkaiden tietotarpeisiin kartoitetaan, nykyisten palveluiden relevanssi arvioidaan, maksullisten aluetietojen tulo- ja kustannusrakenne selvitetään ja lopuksi laaditaan suunnitelma uudeksi palveluksi. Avointa dataa lisätään ja palvelu uudistetaan tavoitteena julkistaminen joulukuussa 2019.
- 9. Sote- ja maakuntauudistuksesta johtuva muu lisätyö**
Sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuu lisätyötä lähes puolelle Tilasto-keskuksen tuottamista tilastoja. Vaikutuksia on myös tietokantapalveluihin ja useisiin muihin tietotuotteisiin. Työmäärältään pieniä tehtäviä ei ole eritelty erikseen.
- 10. Aluetietojen avoimen data lisäys (tulonmenetyt)**
Avoimen datan merkittävä lisääminen aiheuttaa Tilastokeskukselle tulonmenetyksiä. Toisaalta tietojen hyödyntäminen helpottuu ja mahdollisesti lisääntyy. Järjestely hyödyttää maakuntauudistuksen kohteena olevia organisaatioita ja muita tietoja hyödyntäviä tahoja.

Pakollisten EU-säädösten tai muiden kansainvälisten vaatimusten toteuttaminen

EU-säädöksiin liittyvien tehtävien ajoitukseen ja laajuuteen ja siten myös menojen suuruuteen liittyy runsaasti epävarmuutta. Tämä johtuu EU-säädösten hitaasta valmistelusta. Taulukossa 2 ovat sellaiset tilastohankkeet, joita koskevat asetukset ovat jo voimassa tai joiden perusteella tuotanto on jo käynnissä. Taulukossa 3 ovat hankkeet, joihin liittyy vielä epävarmuutta erityisesti säädöksen voimaantuloajankohdan, mutta osittain myös sisällön osalta.

Kehittämissuunnitelmassa on otettu huomioon taulukossa 2 olevat tehtävät. Tällä hetkellä on varmistunut viisi lisämenojen aiheuttavaa asetusta tai sopimusta. Suomalaisten matkailu -tilaston raportoinnin laajennus tarkoittaa kotimaan päivämatkojen mukaanottoa tilastoon. Vuoden 2021 EU:n väestö- ja asuntolaskennan kansainvälisiä tietotoimituksia (ml. tietosuoja ja laaturaportointi) koskevan toimeenpanoasetuksen edellyttämä työmäärä on arvioitu 2,5 vuodeksi kehyskaudella.

YK:n ilmastopöytäkirjan perusteella tuotetaan ns. kaksivuotisraportti (Biennial Report). Se tuottaa tiivistä taulukkomuotoista tietoa Ilmastopöytäkirjalle ilmoitetuista päästövähennystavoitteista ja edistymisestä tavoitteiden saavuttamisessa.

MIP-laaturaportointia (MIP, Macroeconomic Imbalance Procedure) koskeva asetus on jäissä, mutta neljää indikaattoria koskeva raportointi on alkanut jo vuonna 2016. Tällä hetkellä ei ole tietoa missä aikataulussa ja mitä indikaattoreita koskien laaturaportointi laajenee. Laaturaportoinnin tavoitteena on kertoa päätöksentekijälle MIP-indikaattoreiden taustalla olevien tilastojen laadusta, luotettavuudesta ja käytettävyydestä.

EKP:n suuntaviivat velvoittavat Tilastokeskusta käytännössä samalla tavalla kuin asetukset. Maksutasetilastoon on tulossa useita uusia tietovaatimuksia. Lähinnä

kyse on olemassa olevien aikasarjojen jaosta tarkempiin luokkiin. Ensimmäinen uusien vaatimusten mukainen lähetys on maaliskuussa 2021. Lisäksi EKP odottaa herrasmiehsopimuksella aikasarjatietoja jopa vuodesta 1999 alkaen. Todennäköisesti myös Eurostat päivittää tietovaatimuksensa samalle tasolle. Uudet tietovaatimukset saattavat aiheuttaa tarvetta uusista yritystiedonkeruista, mitä ei ole vielä otettu huomioon tässä.

Taulukko 2. EU-lainsäädännöstä tai kansainvälisistä sopimuksista aiheutuvat lisämenot 2019–2022: säädökset, jotka ovat voimassa tai joiden perusteella on tuotantoa (1 000 €)

Voimassa olevia säädöksiä	2019	2020	2021	2022
Matkailutilastoasetus: Suomalaisten matkailu -tilaston päivämatkajien raportoinnin laajennus kotimaan päivämatkoihin	11	11	11	11
Regulation (EC) No 763/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on population and housing censuses and implementing regulation (EU) 2017/881 of 23 May 2017	-	28	55	55
YK:n ilmastopöytäkirjan mukainen kaksivuotisraportti (laadinta joka toinen vuosi)	15	-	5	-
MIP-indikaattoreiden (MIP, Macroeconomic Imbalance Procedure) laatuasetus, laaturaportointi on alkanut 2016 koskien 4 indikaattoria, mutta asetusta ei ole voimassa vielä	15	15	15	15
EKP:n suuntaviivojen ECB/2011/23 päivitys koskien maksutasetilastoa	23	55	23	-
Yhteensä	64	109	109	81

Taulukossa 3 on lueteltu asetuksia, joiden voimaantuloon liittyy epävarmuutta. Euroopan sosiaalitalojen koskevan kehysasetuksen IESS (Integrated European Social Statistics) on arvioitu tulemaan voimaan vuonna 2019 tai 2020. Valmistelun aikana on keskusteltu erityisesti ajankäyttötutkimuksen ja kulutustutkimuksen sisällyttämisestä asetukseen. Ehdotuksen mukaan asetusta alettaisiin näiden osalta soveltaa vasta vuodesta 2025 lähtien.

FRIBS (Framework regulation integrating business statistics) on useita yritystilastoja koskeva asetuskokonaisuus, joka tulee voimaan aikaisintaan 2020. Voimaantulo on lykkäytynyt useaan otteeseen. Asetuskokonaisuuden tavoitteena on keventää ja tehostaa Euroopan yritystilastojen asetuspohjaa, vähentää tarpeetonta tiedonantorasitusta sekä parantaa tilastojen laatua ja relevanssia. Asetuskokonaisuuden ajoitus on epävarma, mutta vaatimukset ovat jo melko varmat.

Yhtenäistetyn kuluttajahintaindeksin asetusta on annettu kesällä 2016. Sen perusteella Tilastokeskus on toimittanut hallinnollisia hintoja koskevat tiedot ja aloittanut tilaston (tietolähteet, määritelmät ja menetelmät) työstämisen. Laaturaportoinnin vaatimukset ovat epäselvät. Lisäksi työn alla on myös uusien osakeasuntojen ja omakotitalojen hintaindeksien kehittäminen osaksi yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä.

Energiatilastoasetukseen ollaan lisäämässä uusiutuvan energian tilastointia. Ensimmäinen raportointi olisi jo vuonna 2018, mutta Tilastokeskus hakee osaan raportoinnista kahden vuoden derogaatiota. Toinen samaan asetukseen suunnitellaan oleva muutos liittyy teollisuuden energiankäytön tilastoinnin vaatimusten tarkentumiseen. Asetus tulee voimaan aikaisintaan 2020. Suunnitellaan myös palvelualojen energiankäyttöä koskevan tilastoinnin laaja uudistaminen.

Taulukko 3. EU-lainsäädännöstä tai kansainvälisistä sopimuksista aiheutuvat lisämenot 2019–2022: valmisteilla olevia säädöksiä, joiden toteutumiseen liittyy epävarmuutta (1000 €)

Valmisteilla olevia säädöksiä	2019	2020	2021	2022
IESS-regulaation (Integrated European Social Statistics) edellyttämät uudistukset EU-SILCiin: mm. tutkimuksen modularisointi, otosasetelman muuttaminen, uudet moduulit (Statistics on income and living conditions)	55	55	55	55
IESS-regulaation edellyttämät uudistukset EU-LFSiin: mm. tutkimuksen modularisointi, otosasetelman muuttaminen, uudet moduulit (Labour Force Survey)	55	55	55	55
IESS-regulaation edellyttämät uudistukset AESiin: (Adult Education Study)		28	55	280
FRIBS (Framework regulation integrating business statistics) yritysdemografia: työnantaja- ja kasvuyrityksiä koskevat laajennukset, neljännesvuosittainen aloittaneet ja lopettaneet, SBS lainsäädäntölaajennus ja tuleva SBS Package (SBS, Structural Business Statistics)	40	22	22	22
FRIBS, SBS package, Global Value Chains (Tilasto laaditaan joka kolmas vuosi)			54	
FRIBS, STS package (STS, Short-term Business Statistics). Lisäykset: palveluiden volyyymi-indeksin kehittäminen, PTHI:n kehittäminen (ainakin 15 lisäsarjaa), indeksointi ja kausitasoitus, liikevaihtokuvaajien nopeutus t+40, toimialaluokituslisäykset etenkin kaupan osalta	60	60	60	60
FRIBS, PRODCOM-package laajennukset, palvelujen lisäys ja ulkomailla valmistuttaminen	38	6	6	6
FRIBS, FATS-tilastot, laajennetaan toimialakattavuutta ja lisätään muuttujia (FATS, foreign affiliates statistics, tytäryhtiötilastot)	66	33	33	33
FRIBS: Tutkimus- ja kehittämistoiminta -tilastossa laajentaminen myös pieniin yrityksiin, mahdollisia muutoksia innovaatiotilastossa	60	60	60	60
FRIBS, yritysrekisterin laajennukset: EGR:n (Enterprise Group Register) parantaminen, mikrotietojen vaihto, lisättävä tilastoyksiköksi KAU (kinf-of-activity unit, toimialayksikkö)	55	55	55	55
Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin asetuksen uudistaminen ja uudet tietotarpeet	11	11	11	11
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi: omistusasumisen lisääminen (uusien osakeasuntojen ja omakotitalojen hintaindeksien kehittäminen)	28	6	6	6
Energiatilastoasetuksen muutos koskien uusiutuvaa energiaa	12	18	18	18
Energiatilastoasetuksen muutos koskien teollisuuden energiankäyttöä		18	12	12
Maatalouden taloustilit ja alueelliset maataloustilit, suunnitteilla asetuksen muutos ja alueellisten tietojen osalta säädös herrasmiehsopimuksen sijasta	6	12	6	6
	486	439	508	679